

Sygn. akt III CSK 10/18

POSTANOWIENIE

Dnia 23 maja 2018 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Krzysztof Strzelczyk

w sprawie z wniosku A. C.
przy uczestnictwie M. B., J. S., J. R., K. P., M. P., N. H. i I. R.
o zniesienie współwłasności,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej
w dniu 23 maja 2018 r.,
na skutek skargi kasacyjnej uczestników M. B. i J. R.
od postanowienia Sądu Okręgowego w K.
z dnia 17 lutego 2017 r., sygn. akt II Ca [...],

- 1) odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania,**
- 2) oddala wniosek uczestników K. P. i M. P. o zasądzenie kosztów postępowania kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

Sąd Najwyższy jako sąd kasacyjny nie jest sądem powszechnym zwykłej, trzeciej instancji, a skarga kasacyjna (podobnie jak uprzednio - kasacja) nie jest środkiem zaskarżenia przysługującym od każdego rozstrzygnięcia sądu drugiej instancji kończącego postępowanie w sprawie z uwagi na przeważający w charakterze skargi kasacyjnej element interesu publicznego.

Skarga kasacyjna jest środkiem zaskarżenia o charakterze nadzwyczajnym. Ma przede wszystkim na celu - w interesie publicznym - ujednolicenie orzecznictwa sądów powszechnych, rozstrzyganie sporów precedensowych oraz o istotnym znaczeniu dla rozwoju prawa i judykatury sądowej. W związku z tym jednym z koniecznych elementów skargi kasacyjnej jest wniosek o przyjęcie skargi do rozpoznania oraz jego uzasadnienie, w którym skarżący powinien wskazać, że zachodzi przynajmniej jedna z okoliczności wymienionych w art. 398⁹ § 1 k.p.c. i związku z tym istnieje potrzeba rozpoznania skargi przez Sąd Najwyższy. Określone w art. 398⁴ § 2 k.p.c. wymaganie uzasadnienia w skardze kasacyjnej wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania zostaje spełnione, jeśli skarżący w odrębnym wywodzie wykaże, że w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. Cel wymagania przewidzianego w art. 398⁴ § 2 k.p.c. być zatem osiągnięty jedynie przez powołanie i uzasadnienie istnienia przesłanek o charakterze publicznoprawnym, które będą mogły stanowić podstawę oceny skargi kasacyjnej pod kątem przyjęcia jej do rozpoznania. Na tych jedynie przesłankach Sąd Najwyższy może oprzeć rozstrzygnięcie w kwestii przyjęcia bądź odmowy przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

Wniosek uczestników postępowania M. B. i J. R. o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania został wprost oparty na przesłankach określonych w art. 398⁹ § 1 pkt 1 i 4 k.p.c. Zdaniem skarżącego wymaga wyjaśnienia kwestia: Czy Sąd, mając pełną wiedzę na temat okoliczności faktycznych sprawy, dysponujący materiałem dowodowym, może oddalić wniosek dowodowy, wyłącznie z

powołaniem się na formalny przepis i to w sytuacji, gdy cała sprawa toczy się od kilkunastu lat, a więc trudno mówić o złożeniu wniosku wyłącznie dla zwłoki postępowania. Poza tym, skarżący wskazali, że skarga kasacyjna jest „rzeczywiście uzasadniona”.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Wprawdzie twierdzenie, że skarga kasacyjna jest „rzeczywiście uzasadniona” odbiega od ustawowych przesłanek przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania zawartych w art. 398⁹ § 1 k.p.c., to jednak pewna zbieżność językowa z „oczywistą zasadnością skargi kasacyjnej” wymienioną w art. 398 § 1 pkt 4 k.p.c. pozwala w ramach przedsądu ocenić także tę przesłankę. W związku z tym trzeba zważyć, że kodeks postępowania cywilnego wielokrotnie posługuje się pojęciem „oczywistość” odnosząc je np. do bezzasadności dochodzonego roszczenia, wniosku o wyłączenie sędziego, zasadności podstawy kasacyjnej naruszenia prawa materialnego (art. 53¹, art. 499 pkt 1, art. 398¹⁶, art. 424⁹ k.p.c.). Oczywista zasadność lub bezzasadność wynika już z samej treści pisma procesowego, jest widoczna dla każdego prawnika bez potrzeby głębszej analizy jurydycznej. W wypadku oczywistej zasadności konkretnego wniosku, bez dokładnego badania i oceny przytoczonych argumentów jest jasne, że wniosek powinien zostać uwzględniony. Odnosząc powyższe uwagi do kwestii oczywistej zasadności skargi kasacyjnej należy stwierdzić, że przedmiotowa „oczywistość” zachodzi wówczas, gdy z treści skargi, bez potrzeby jej głębszej analizy oraz szczegółowych rozważań prawnych wynika, że przytoczone w niej podstawy uzasadniają uwzględnienie skargi (tak np. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 5 października 2007 r., III CSK 216/07, niepubl; postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 20 czerwca 2007 r. II CSK 184/07, nie publ. z dnia 26 czerwca 2012 r., III CSK 121/12, nie publ.; z dnia 4 grudnia 2012 r., I CSK 302/12, nie publ.; z dnia 11 marca 2014 r., III SK 65/11, nie publ.).

Skarżący nie wykazali w odrębnym wywodzie tak rozumianej oczywistej zasadności skargi kasacyjnej. Ograniczyli się do ogólnie postawionych zarzutów naruszenia przepisów postępowania, przede wszystkim przed Sądem pierwszej instancji, które mogą być poddane kontroli kasacyjnej jedynie pośrednio przez

odwołanie się do przepisów regulujących postępowanie przez sądem odwoławczym. Do przeprowadzenia takiej kontroli niezbędne jest jednak przytoczenie w skardze kasacyjnej odpowiednich przepisów dotyczących sądu odwoławczego. Poza tym nie zostały uwzględnione przez skarżących rozważania Sądu drugiej instancji dotyczące rozpoznania żądania rozliczenia nakładów na nieruchomości a także okoliczności, które doprowadziły w pierwszej instancji do oddalenia wniosków dowodowych w tym zakresie.

W związku z powołaniem się przez skarżących na wystąpienie istotnego zagadnienia prawnego trzeba podnieść, iż w orzecznictwie Sądu Najwyższego utrwalony jest pogląd, że jeżeli skarżący, jako okoliczność uzasadniającą wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania wskazuje występowanie w sprawie istotnego zagadnienia prawnego, to powinien nie tylko to zagadnienie przedstawić przez jego sformułowanie z przytoczeniem przepisów prawa, na tle których ono powstało, a także przytoczyć argumenty prawne prowadzące do rozbieżnych ocen prawnych, ale ponadto wykazać, że jest to zagadnienie nowe, którego rozwiązanie jest istotne nie tylko dla rozstrzygnięcia rozpoznawanej sprawy, lecz także dla praktyki sądowej (postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 10 maja 2001 r., II CZ 35/01, OSNC 2002, nr 1, poz. 11; z dnia 3 października 2002 r., II CKN 447/01, nie publ.; z dnia 14 grudnia 2004 r., III CK 585/04, nie publ.; z dnia 4 sierpnia 2006 r., III CZ 47/06, nie publ.; z dnia 22 listopada 2007 r., I CSK 326/07, nie publ.; z dnia 28 czerwca 2008 r., III CSK 99/08, nie publ.; z dnia 26 czerwca 2008 r., I CSK 108/08, nie publ.).

Skarżący nie sprostali także tym wymaganiom. W treści zagadnienia nie przytoczono żadnego przepisu, który odnosiłby się do postępowania dowodowego. Natomiast rozstrzygnięcie wskazanego opisowo zagadnienia zależy od konkretnych okoliczności faktycznych sprawy. Poza tym wymieniony w tej części skargi kasacyjnej art. 217 § 1 k.p.c. skarżący łączą z oddaleniem wniosków dowodowych przez Sąd pierwszej instancji. W kontekście wymienionego w skardze kasacyjnej art. 381 k.p.c., sami skarżący podali, że ponowili przed Sądem drugiej instancji wniosek o naliczenie nakładów na nieruchomości i kosztów uzyskania przychodów ale nie złożyli wniosku dla wykazania nowych faktów i dowodów. W świetle tych okoliczności nie sposób uznać, iż zachodzi potrzeba

rozwiązania zagadnienia prawnego mającego szersze znaczenie niż rozstrzygnięcie w przedmiotowej sprawie.

Z tych względów uznając, że nie zostały spełnione przesłanki przejęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania Sąd Najwyższy na podstawie art. 398⁹ § 1 i 2 k.p.c. postanowił jak wyżej.

Sąd Najwyższy uznając, iż nie ma potrzeby odchodzenia od zasady określonej w art. 520 § 1 k.p.c. na jego podstawie w zw. z art. 13 § 2, 391 § 2, 398²¹ k.p.c. oddalił wniosek uczestników o zasądzenie kosztów postępowania kasacyjnego.